

Bornholms Regionskommunes
Affaldshåndteringsplan
2014 - 2018

INDHOLDSFORTEGNELSE		SIDE
FORORD		3
1	INDLEDNING	4
2	REGERINGENS RESSOURCESTRATEGI	6
2.1	Betydning for Bornholms Regionskommune	7
3	AFFALDSHIERARKIET	8
4	MILJØVURDERING AF PLANER OG PROGRAMMER	9
5	ADMINISTRATIVE FORHOLD	10
5.1	Om Bofa	10
5.2	Miljøledelsessystem	10
5.3	Benchmark	11
6	AFFALDSHÅNTERINGSPLANENS OPBYGNING	12
7	BORNHOLMS REGIONSKOMMUNES MÅLSÆTNINGER	14
7.1	Bornholms Regionskommunes målsætninger for affaldshåndteringsplanen 2014-2018	14
7.2	Kommunens konkrete målsætninger for udviklingen i affaldsmængder og -behandling i forhold til affaldsstrategien	15
7.3	Målsætninger for affaldshåndteringen i perioden 2018-2024	15
8	HANDLEPLAN I KORTE TRÆK	16
	Husholdninger	17
	Dagrenovation	17
	Haveaffald	17
	Storskrald	17
	Emballageaffald	17
	Bygge- og anlægsaffald	18
	Elektronikaffald	18
	Farligt affald	18
	Erhverv	19
	Farligt affald	19
	Tværgående	19
	Containerpladser	19
	Information, herunder vidensdeling	19
9	TIDS- OG AKTIVITETSPLAN	20

BILAG

- Bilag 1 Bornholms Regionskommunes affaldsplan som opslagsværk
- Bilag 2 Prognose- og kortlægningsdel
- Bilag 3 Definitioner

FORORD

Affald er en ressource, som skal genanvendes ressourceeffektivt, dette er fokus for Regeringens ressourcestrategi og for Bornholms Regionskommunes affaldsplan. Vi skal bruge ressourcerne mere effektivt - genanvende mere og forbrænde mindre, ligesom deponering skal reduceres yderligere. Vi gør det godt i Danmark og i Bornholms Regionskommune, fremover skal vi gøre det endnu bedre.

Bornholms Regionskommunes nye affaldsplan for perioden 2014-2024 giver et samlet overblik over status for affaldsområdet i kommunen. Den tegner et billede af situationen på affaldsområdet lige nu, og viser, i hvilken retning udviklingen peger i årene frem.

Affaldsplanen skal revideres efter 6 år og har derfor hovedvægt på den kortsigtede planperiode 2014-2018. Den kortsigtede plan skal undtagelsesvist udarbejdes for en 5-årig periode denne gang, da Miljøstyrelsen har givet dispensation, så planen først skal gælde fra 1. oktober 2014.

Affaldsplanen er udarbejdet af Bornholms Regionskommune (Bofa) i tæt samarbejde med Grøntmij.

Affaldsplan 2014-2024 er vedtaget af Kommunalbestyrelsen den xx.xx.2014.

1 INDLEDNING

Affaldsbekendtgørelsens § 13 fastsætter, at alle kommuner hvert 6. år skal udarbejde en 12-årig plan for affaldshåndteringen i kommunen, med fokus på planens første 6 år. Affaldsplanen skal bestå af 3 dele: en kortlægningsdel, en målsætningsdel og en planlægningsdel. Formålet med kortlægningsdelen er at udarbejde et godt baggrundsmateriale, der kan danne grundlag for det fremadrettede arbejde omkring målsætninger og heraf følgende planer for affaldshåndtering i kommunen. Målsætningsdelen redegør for kommunens overordnede målsætninger på affaldsområdet. Planlægningsdelen indeholder planinitiativer og strategier for affaldshåndteringen med særlig fokus på de første 5 år af planperioden (fremover vil det være de første 6 år). Derudover indeholder affaldshåndteringsplanen en tids- og aktivitetsplan, der viser, hvornår de forskellige initiativer er planlagt til at blive iværksat.

Affaldspolitikken i Danmark bygger overordnet på affaldshierarkiet, som også er udgangspunktet for vores valg af behandlingsløsning:

- Affaldsforebyggelse
- Forberedelse med henblik på genbrug
- Genanvendelse
- Anden nyttiggørelse
- Bortskaffelse

Affaldshierarkiet kan fraviges for særlige affaldsstrømme, hvis en livscyklusbetragtning kan begrunde dette. Affaldshåndteringen sker med henblik på at opnå det bedste samlede miljømæssige resultat.

Denne affaldshåndteringsplan dækker perioden 2014-2024 med konkrete initiativer for de første 5 år og har til formål at:

- Følge op på sidste affaldshåndteringsplan
- Få fastsat målsætninger på affaldsområdet
- Få anslået miljømæssige gevinster samt økonomiske omkostninger ved kommunens målsætninger på affaldsområdet
- Planlægge håndteringen af affald
- Fastlægge indhold og tidsplan for nye initiativer

Affaldshåndteringsplanen som værktøj

Planen er et værktøj for Bornholms Regionskommunes planlægning på affaldsområdet hvilket i det daglige er uddelegeret til Bofa. Den er et redskab til at sikre, at de mål, der er opstillet, nås gennem en række konkrete initiativer. Planen detaljerer ikke, hvordan de enkelte initiativer skal føres ud i livet. Ligeledes har planen i sig selv ikke retslige konsekvenser, men ligger i princippet ved siden af gældende retsregler som en forudsætning for disse. En egentlig indførelse af ordninger, der forpligter borgere og virksomheder, skal ske via bestemmelserne i affaldsregulativerne.

Affaldshåndteringsplanen giver borgere, virksomheder og andre interesserede informationer om kommunens affaldsordninger nu og i fremtiden og dermed mulighed for at deltage i diskussionen om kommunens fremtidige affaldshåndtering. Efter at planen er godkendt af Bornholms Regionskommune lægges denne på Bofas hjemmeside: www.bofa.dk

2 REGERINGENS RESSOURCESTRATEGI

Regeringen udsendte sin ressourcestrategi i oktober 2013. De kommunale affaldshåndteringsplaner skal udarbejdes med udgangspunkt i ressourcestrategien (den nationale affaldshåndteringsplan) og må ikke stride imod denne.

Målet er at vi i 2022 skal genanvende 50 % af husholdningsaffaldet, hvilket betyder mere end en fordobling af genanvendelsen af husholdningsaffaldet i Danmark på under 10 år. Der skal være fokus på at genanvende alt affald – også madaffaldet. Strategien indeholder 5 overordnede fokusområder:

1. Vi skal forbrænde mindre affald og være bedre til at udnytte de værdier og ressourcer som er i det.
2. Vi skal reducere miljøpåvirkningen fra affald, så økonomisk vækst ikke i samme takt øger belastningen af natur og miljø
3. Der skal være kvalitet i genanvendelsen og farlige stoffer skal ud af affaldet, før det genanvendes
4. Omlægningen af affaldshåndteringen skal ske gennem styrket offentligt-privat samarbejde
5. Regeringen vil overvåge udviklingen på affaldsområdet, især genanvendelsen af husholdningsaffaldet – Strategien vil blive evalueret i 2016 og det vil blive vurderet, om der er behov for en yderligere indsats

Strategien udmøntes i en ressourceplan med tilhørende miljøvurdering, som har været i høring. Derudover vil regeringen fremlægge en strategi om affaldsforebyggelse med fokus på ressourceeffektivitet og affaldsforebyggelse.

Ressourcestrategien indeholder en række hovedindsatsområder, som er:

- *Husholdninger og servicesektoren*, der skal genanvendes mere og forbrændes mindre affald – der er fokus på genanvendelse af dagrenovation, storskrald og kildesorterede affaldsfraktioner (papir, pap, plast, metal, glas og træ)
- *Elektronikaffald*, de værdifulde materialer i elektronikaffaldet skal genanvendes og der skal ske en øget indsamling af batterier
- *Organisk affald*, energien og de værdifulde ressourcer skal udnyttes herunder fosfor og kulstof
- *Bygge- og anlægsaffald*, kvaliteten af genanvendelsen skal øges, herunder sikring af, at bygningsaffald med indhold af farlige stoffer som f.eks. PCB udsorteres og behandles separat. Desuden er det målet at genanvendelsen og kvaliteten i genanvendelsen øges f.eks. for beton og mursten

Bornholms Regionskommunes affaldshåndteringsplan for 2014-2024 tager udgangspunkt i regeringens ressourcestrategi i de overordnede målsætninger – se kapitel 5 og de konkrete handleplaner – se bilag 1. Affaldshåndteringsplanen har fokus på, at affald er en ressource og på at sikre, at affaldsordningerne tilrettelægges således, at ressourcerne i affaldet udnyttes bedst muligt.

2.1 Betydning for Bornholms Regionskommune

Bornholms Regionskommune tager udfordringen fra regeringens ressourcestrategi op. Af denne fremgår det, at 50% af husholdningsaffaldet skal genanvendes i 2022, derfor forventes det, at iværksætte følgende nye tiltag:

- *Udsortering* og indsamling af bioaffald hos husstandene, og efterfølgende forbehandling til bioforgasning.
- *Udsortering* og indsamling af plast.
- *Udsortering* af bioaffald fra have/parkaffaldet
- Fokuserer på *forurenende* stoffer i bygge-og anlægsaffaldet.
- Øge *informationsniveauet* især for følgende affaldstyper: papir og pap, plast, glas, metal.

Planens initiativer vil betyde, at værdifulde ressourcer i affaldet udnyttes, og at vi dermed sender mindre mængder affald til forbrænding.

Dette kræver imidlertid en indsats fra både borgere og kommune, som skal i gang med at udsortere flere fraktioner og sørge for yderligere information.

For at iværksætte ovennævnte skal der bruges yderligere ressourcer i form af såvel tid som økonomi.

3 AFFALDSHIERARKIET

Den kommunale affaldshåndtering – og dermed initiativerne i affaldshåndteringsplanen skal - jf. miljøbeskyttelsesloven (§ 6 b) - ske i overensstemmelse med affaldshierarkiet, som har følgende prioritering:

1. Affaldsforebyggelse
2. Forberedelse med henblik på genbrug
3. Genanvendelse
4. Anden nyttiggørelse
5. Bortskaffelse

Affaldshierarkiet kan fraviges, hvis en livscyklusanalyse viser, at den samlede miljøgevinst vil være størst, hvis behandlingen af affaldet sker lavere i hierarkiet. Affaldshierarkiet kommer fra EU's affaldsdirektiv og er implementeret i dansk lovgivning.

Bornholms Regionskommunes affaldshåndteringsplan er udarbejdet med udgangspunkt i affaldshierarkiet. Kommunens mål er at affaldshåndteringen skal ske så højt i hierarkiet som muligt, hvor forebyggelse af at affaldet opstår har første prioritet og at mindst muligt bortskaffes til deponi. Da initiativer til affaldsforebyggelse i stor udstrækning ligger uden for kommunens virkeområde, skal initiativer på dette område ske på nationalt og globalt niveau. Kommunernes fokus vil i større udstrækning være fokuseret på forberedelse til genbrug, genanvendelse og anden nyttiggørelse.

4 MILJØVURDERING AF PLANER OG PROGRAMMER

For planer og programmer, som f.eks. en affaldshåndteringsplan skal der ifølge "Lov om vurdering af planer og programmer" gennemføres en strategisk miljøvurdering. Miljøvurderingen omfatter en vurdering af planers og programmers indvirkning på miljøet, herunder bl.a. den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv etc.

Med relevans for affaldshåndtering indeholder lovens bilag 3 og 4 følgende anlægstyper:

- anlæg til bortskaffelse af farligt affald ved forbrænding, kemisk behandling eller deponering i jorden
- anlæg til bortskaffelse af ikke farligt affald ved forbrænding eller kemisk behandling med en kapacitet på over 100 t/dag
- anlæg i øvrigt til bortskaffelse – f.eks. deponier

Bornholms Regionskommunes affaldsplan fastlægger ikke bindende rammer for fremtidige anlægstilladelser for sådanne anlæg, og er derfor ikke omfattet af pligten til strategisk miljøvurdering. Dog vil Bofa i planperioden påbegynde forundersøgelser til udvidelse af deponiet, da det nuværende vurderes at være opfyldt i planperioden. Der vil skulle ske planlægning både for så vidt angår den planlovmæssige del som den fysiske del. Derudover vil Bofa i planperioden undersøge muligheden for etablering af et forbehandlingsanlæg til bioaffald (pulpanlæg) som organisatorisk og juridisk åbner mulighed for at behandle såvel privat som erhvervsmæssigt bioaffald.

5 ADMINISTRATIVE FORHOLD

5.1 Om Bofa

Bofa I/S, Bornholms Fælleskommunale Affaldsbortskaffelse I/S, blev oprettet i 1986, da de fem bornholmske kommuner Aakirkeby, Rønne, Hasle, Nexø og Allinge-Gudhjem gik sammen om at løse affaldsopgaverne på Bornholm.

Med virkning fra 1. januar 2003, da de fem bornholmske kommuner blev lagt sammen til Bornholms Regionskommune, overgik Bofa til at være en selvstændig kommunal virksomhed i Bornholms Regionskommune og hedder nu Bornholms Affaldsbehandling - i daglig tale Bofa.

Bofa's opgave er at planlægge, etablere og drive de nødvendige anlæg til behandling og genanvendelse af affald fra regionskommunen. Herudover er etableret indsamlingsordninger for affald og genanvendelige materialer fra både husstande og erhvervsvirksomheder på Bornholm.

Bofas opland omfatter hele Bornholm, og består af både land- og byzoner samt sommerhusområder. Bebyggelserne består af lejligheder, parcelhuse og egentlig landbebyggelse.

På Bornholm er der desuden ca. 3.400 virksomheder indenfor mange forskellige brancher. Der er ingen egentlige "miljøtunge" virksomheder på Bornholm.

5.2 Miljøledelsessystem

Bofa's miljøledelsessystem ISO-14001 blev certificeret den 22. oktober 2003. Certificeringen blev udført af Det Norske Veritas.

Den internationale standard for miljøledelse - ISO 14001 - blev lanceret i 1996 og er blevet revideret i 2004. Standarden er den dominerende miljøledelsesstandard i verden. Et miljøledelsessystem efter ISO 14001 har udgangspunkt i virksomheden, dens processer og aktiviteter og fordeler her ansvar og kompetence samt beskriver miljøopgaver i hverdagen.

ISO 14001 opstiller krav til de enkelte elementer i miljøledelsessystemet, som skal opfyldes for at blive certificeret:

- Miljøpolitik
- Planlægning
- Iværksættelse og drift
- Kontrol og korrigerende handlinger
- Ledelsens gennemgang

Formålet med at indføre miljøledelse på Bofa er, at Bofa ønsker at fremstå som en virksomhed, der på alle relevante områder arbejder helhedsorienteret, målrettet og åbent til fordel for både miljøet og arbejdsmiljøet.

Indførelse af miljøledelse på Bofa skal ses som et redskab til at sikre den stadige udvikling af virksomheden som en miljøvirksomhed, hvor hensigten er at gøre påvirkningerne af miljøet mindre på en økonomisk forsvarlig måde og uden at gå på kompromis med arbejdsmiljøet.

Bofas miljøledelsessystem omfatter både det interne og det eksterne miljø. Systemet omfatter altså også arbejdsmiljøet.

5.3 Benchmark

Bofa fortsætter i planperioden med at indgå i den landsdækkende, obligatoriske benchmarking på affaldsområdet.

Den obligatoriske benchmarking sammenligner de danske affaldsforbrændingsanlægs performance samt deponianlæg. Selv om langt de fleste andre affaldsforbrændingsanlæg er meget større end det bornholmske anlæg, er benchmarkingen et nyttigt værktøj i forbindelse med optimering af driften.

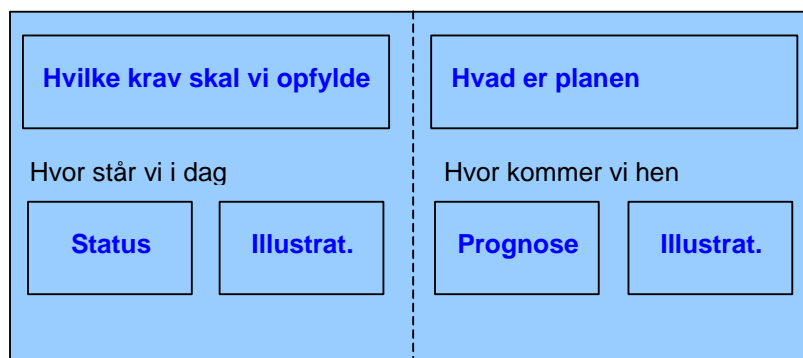
6 AFFALDSHÅNTERINGSPLANENS OPBYGNING

Bornholms Regionskommunes affaldshåndteringsplan består af 3 dele, som vist i figur 1 nedenfor: En hovedplan og to bilag. Under figuren er beskrevet, hvad affaldshåndteringsplanen indeholder.

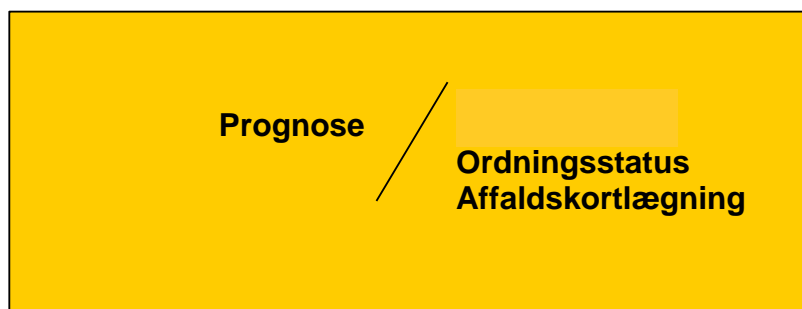
Hovedplan

Bilag 1 Planopslag

Bilag 2

Figur 1 Affaldshåndteringsplanens opbygning.

Hovedplan

Denne del af affaldshåndteringsplanen er hovedplanen. Her findes bl.a. kommunens målsætninger, korte resumeer af planens forslag til initiativer "Kommunens handleplan i korte træk" og en samlet tids- og aktivitetsplan for alle initiativerne i planen.

I bilag 1 og 2 findes mere detaljerede oplysninger.

Bilag 1 Planopslag

[Bilag 1](#) er udarbejdet som et opslagsværk over Bornholms Regionskommunes affaldshåndteringsplan og beskriver de enkelte initiativer detaljeret. Beskrivelserne er udformet som tosidede opslag, der indeholder informationer om:

- Hvilke initiativer der er tale om
- Hvilke krav der skal opfyldes
- Hvor vi står i dag
- Hvad planen er (hvilke initiativer/handlinger skal sættes i værk)
- Hvor initiativerne fører os hen, herunder udviklingen i affaldsmængderne

Bilag 1 er opdelt i initiativer for husholdninger, erhverv og tværgående initiativer.

Bilag 2 Prognose, målopfyldelse, ordningsstatus, affaldskortlægning

[Bilag 2](#) indeholder prognoser for affaldsmængderne, behov for behandlingskapacitet, planens økonomiske konsekvenser, status for affaldsordninger og en kortlægning af affaldsmængder og affaldets fordeling på behandlingsformer.

Affaldshåndteringsplanen findes på Bofas hjemmeside: www.bofa.dk

7 BORNHOLMS REGIONSKOMMUNES MÅLSÆTNINGER

7.1 Bornholms Regionskommunes målsætninger for affaldshåndteringsplanen 2014-2018

Bornholms Regionskommunes målsætninger tager udgangspunkt i ressourcestrategien.

Bornholms Regionskommune ønsker at bidrage til, at ressourcerne i affaldet udnyttes effektivt. Derfor har kommunen opstillet følgende overordnede målsætninger for arbejdet med affaldshåndteringsplanen:

- Optimere udnyttelsen af ressourcerne i affaldet
- Reducere belastningen af klimaet ved behandling af affaldet
- Reducere miljøbelastningen fra affaldet
- Øge kvaliteten i affaldshåndteringen

Uddybning af målsætningerne:

1. **Optimere udnyttelsen af ressourcerne i affaldet.** Dette skal ske gennem øget genanvendelse af husholdningsaffald, herunder bl.a. organisk dagrenovation og plast. Desuden ved at stille krav om bedst mulig ressourceudnyttelse på behandlingsanlæg ved at benytte bedst tilgængelig teknologi. For erhvervenes vedkommende at sikre optimering af udnyttelse af ressourcerne i affaldet gennem tilsyn, kampagner og information.
2. At **reducere belastningen af klimaet** ved at der tages klimahensyn når affaldsordninger udformes og eksisterende affaldsordninger vedligeholdes og optimeres. Dette skal bl.a. ske ved at øge genanvendelse, hvilket medvirker til at reducere produktion af CO₂. Derudover vil der være fokus på fastlæggelse af krav til køretøjernes miljøbelastning v. affaldsindsamling etc.
3. At **reducere miljøbelastningen fra affaldet** – og dermed beskytte miljø og sundhed - gennem information om korrekt håndtering af farligt affald, fokus på at udsortere problematiske fraktioner fra bygge- og anlægsaffaldet, herunder PCB mv.
4. At **øge kvaliteten i affaldshåndteringen** bl.a. ved at stille krav til affaldsbehandlingen og at fokusere på drift og vedligehold af kommunens affaldsordninger.

Ud over de overordnede målsætninger – fastsættes konkrete (målbare) målsætninger for affaldsbehandlingen:

- Genanvendelse: 71,5 %
- Forbrænding: 21,2 %
- Deponering: 6,4 %
- Særlig behandling: 1,0 %

Ved udgangen af 2018 er målsætningen under forudsætningen af, at mængderne forbliver på nuværende niveau.

De målsætninger, Bornholms Regionskommune har fastlagt for de kommende fem år, udmøntes i handleplaner. Handleplanerne er resumeret i kapitel 8 og nærmere uddybet i affaldshåndteringsplanens bilag 1. Bornholms Regionskommunes konkrete mål fremgår af bilag 2, hvor affaldsprognoserne viser, hvad kommunens initiativer forventes at betyde for udviklingen i affaldsmængderne.

I afsnit 7.2 fremgår kommunens målsætninger for genanvendelse, forbrænding og deponering.

7.2 Kommunens konkrete målsætninger for udviklingen i affaldsmængder og -behandling i forhold til affaldsstrategien

Ud fra de initiativer, der tages i kommunens affaldshåndteringsplan og ud fra det nuværende niveau for at genbruge, forbrænde og deponere affald har kommunen udarbejdet en prognose. Prognosen beskriver forventningerne til udviklingen i affaldsmængderne og behandlingen heraf i planperioden. Disse forventninger udgør samtidig kommunens konkrete mål for udviklingen i affaldsmængderne i planperioden. I bilag 2 findes de detaljerede opgørelser.

Tabel 7.1 Affaldsmængde for husholdninger og erhverv i ton og procent for 2012, 2018 og 2024.

Husholdninger og erhverv	Genanvendelse			Forbrænding			Deponering			Særlig behandling		
	2012	2018	2024	2012	2018	2024	2012	2018	2024	2012	2018	2024
Samlet affaldsmængde	57.235,2	61.495,1	64.427,8	20.940,6	18.206,8	18.812,9	6.737,8	5.467,5	5.784,6	810,0	827,4	849,1
Andel i procent	66,8	71,5	71,7	24,4	21,2	20,9	7,9	6,4	6,4	0,9	1,0	0,9

Det samlede behov for forbrændingskapacitet, dvs. affald til forbrænding fra både husholdninger og erhverv, vil i perioden falde fra ca. 21.000 ton til ca. 19.000 ton. Det samlede deponeringsbehov falder fra ca. 6.700 ton i 2012 til ca. 5.700 ton i 2024.

Samlet for husholdninger og erhverv forventes en stigende andel af affaldet til genanvendelse I 2018 vil genanvendelsesprocenten således ligge på 71,5 %, forbrænding på 21,2 %, deponering på 6,4 % og særlig behandling på 1 %. Denne fordeling vil være omtrent uændret for 2024.

7.3 Målsætninger for affaldshåndteringen i perioden 2018-2024

Målsætningerne for perioden 2018-2024 er en videreførelse af målsætningerne for perioden 2014-2018, herunder fortsat udvikling og optimering af affaldshåndteringen. Ligeledes vil fokus fortsat være på sammenhængene mellem miljø og økonomi, når der vælges løsninger på affaldsområdet. En øget effektivisering af organiseringen på affaldsområdet vil også være en central målsætning.

8 HANDLEPLAN I KORTE TRÆK

På baggrund af affaldshåndteringsplanens målsætninger er der beskrevet en række planinitiativer for, hvordan målene kan opnås. Planinitiativerne er beskrevet i resuméform i det følgende kapitel. En mere detaljeret beskrivelse af de enkelte handlingsplaner og initiativer findes i Bilag 1.

Kommunens handlingsplaner og initiativer tager udgangspunkt i - og viderefører - nogle af de initiativer, der blev igangsat i sidste planperiode. Derudover er der taget udgangspunkt i regeringens ressourcestrategi "Danmark uden affald". Endelig har nogle initiativer deres udspring i lokale ønsker og behov på affaldsområdet.

Kommunens handlingsplaner/initiativer i affaldshåndteringsplanen er opdelt i tre hovedgrupper:

1. Initiativer rettet mod husholdninger
2. Initiativer rettet mod erhverv
3. Tværgående initiativer

For hver af de tre hovedgrupper er det kort beskrevet, hvilke initiativer der vil blive arbejdet med, og hvad tidsrammen er for det enkelte initiativ.

Husholdninger

	
<u>Dagrenovation</u>	Tidsramme for initiativer
Indsatsen retter sig mod: <ul style="list-style-type: none"> • At undersøge mulighederne for indsamling og afsætning af organisk affald/bioaffald:<ul style="list-style-type: none"> ○ Forventning om etablering af forbehandlingsanlæg ○ Indsamle erfaringer fra andre kommuner og starte en forsøgsordning i udvalgt område i kommunen i 2015 • Arbejde på at sikre at farligt affald og småt elektronikaffald frasorteres dagrenovationen	Initiativer vedr. organisk affald/bioaffald afklares i løbet af 2015 Initiativ for frasortering af farligt affald og småt elektronik vil ske løbende i planperioden (se også under elektronikaffald).
	
<u>Haveaffald</u>	Tidsramme for initiativer
Indsatsen retter sig mod: <ul style="list-style-type: none"> • Bofa har påbegyndt produktion af landbrugskompost og har planer om at forsøge med udsortering af biomasseaffald til forbrænding. • Kommunen vil arbejde på at sikre øget energiudnyttelse af næringsindholdet i det indsamlede haveaffald	Løbende i hele planperioden.
	
<u>Storskrald</u>	Tidsramme for initiativer
Indsatsen retter sig mod: <ul style="list-style-type: none"> • Sikre fortsat udsortering af rent træ • Fokus på at genanvendelige fraktioner ikke sammenblandes med farligt affald samt med fraktioner til deponi og forbrænding	Løbende i hele planperioden.
	
<u>Emballageaffald</u>	Tidsramme for initiativer
Indsatsen retter sig mod: <u>Papir</u> <ul style="list-style-type: none"> • At øge niveauet i indsamlingen af papiraffald. • At prioritere information om sorteringskravene <u>Pap</u> <ul style="list-style-type: none"> • At øge niveauet i indsamlingen af papaffald. • At prioritere information om indsamlingsordningerne og sorteringskravene	<i>Papir, pap, glas samt jern og metal: Løbende i hele planperioden</i>

<p><u>Glas</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • At øge niveauet i indsamlingen af glas. At prioritere løbende information om indsamlingsordningerne og sorteringskravene <p><u>Plast</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • At indføre indsamling af plastflasker og –dunke sammen med papir. • At gennemføre pilotforsøg • At udarbejde informationsmateriale og sorteringsvejledning. • At etablere ordning <p><u>Jern og metal</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • At udarbejde informationsmateriale og sorteringsvejledning.	<p><i>Plast: Pilotforsøg i 2015 og evt. udrulning til hele kommunen i 2017</i></p>
---	--

	
<p><u>Bygge- og anlægsaffald</u></p> <p>Indsatsen retter sig mod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimere udnyttelsen af ressourcerne ved håndteringen af bygge- og anlægsaffald, herunder:<ul style="list-style-type: none"> ○ Fremme selektiv nedrivning ○ Fortsætte med at indsamle gips til genanvendelse	<p>Tidsramme for initiativer Løbende i hele planperioden.</p>

	
<p><u>Elektronikaffald</u></p> <p>Indsatsen retter sig mod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimere udsortering af småt elektronik fra dagrenovationen. • Øge borgernes kendskab til ordningen via information.	<p>Tidsramme for initiativer Løbende i hele planperioden</p>

	
<p><u>Farligt affald</u></p> <p>Indsatsen retter sig mod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimere udsortering af farligt affald fra dagrenovationen. • Øge borgernes kendskab til ordningen via information.	<p>Tidsramme for initiativer Løbende i hele planperioden</p>

Erhverv

	
<u>Farligt affald</u>	Tidsramme for initiativer Løbende i hele planperioden
Indsatsen retter sig mod: <ul style="list-style-type: none"> • Bornholms Regionskommune vil gennem det kommunale tilsyn vejlede om at ikke-genanvendeligt farligt affald skal håndteres adskilt fra virksomhedens øvrige affald. • Sætte fokus på farlige stoffer fra bygge- og anlægsaffald, så det sikres at dette håndteres til særkilt behandling.	

Tværgående

	
<u>Containerpladser</u>	Tidsramme for initiativer Undersøge muligheden for yderligere udsortering af rene fraktioner i planperioden. Øvrige initiativer sker løbende i hele planperioden.
Indsatsen retter sig mod: <ul style="list-style-type: none"> • At undersøge muligheder for yderligere udsortering af rene fraktioner til genanvendelse • Særlig fokus på fraktionerne "deponi" og "småt brændbart"	

	
<u>Information, herunder vidensdeling</u>	Tidsramme for initiativer Løbende i hele planperioden.
Indsatsen retter sig mod: <ul style="list-style-type: none"> • Optimere informationsindsatsen for at skabe det bedste mulige kendskab til de konkrete affaldsordninger. • Kommunen vil i samarbejde med Bofa sætte fokus på at øge mængden af affald til genanvendelse og vil i den forbindelse videreføres og udvikles indsatsen over for skoler, boligselskaber og husstande om genanvendelse • Aktiviteterne i Affaldstårnet videreføres og udvikles.	

9 TIDS- OG AKTIVITETSPLAN

Husholdninger	2014	2015	2016	2017	2018
Dagrenovation					
<ul style="list-style-type: none"> • At undersøge mulighederne for indsamling og afsætning af organisk affald: <ul style="list-style-type: none"> o Forventning om etablering af forbehandlingsanlæg o Indsamle erfaringer fra andre kommuner og starte en forsøgsordning i udvalgt område i kommunen i 2015 			?	?	?
<ul style="list-style-type: none"> • Arbejde på at sikre at farligt affald og småt elektronikaffald frasorteres dagrenovationen 					
Haveaffald					
<ul style="list-style-type: none"> • Bofa har påbegyndt produktion af landbrugskompost og har planer om at forsøge med udsortering af biomasseaffald til forbrænding. 					
Storskrald					
<ul style="list-style-type: none"> • Sikre fortsat udsortering af rent træ 					
<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på at genanvendelige fraktioner ikke sammenblandes med farligt affald samt med fraktioner til deponi og forbrænding 					
Emballageaffald					
<i>Papir</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • At øge niveauet i indsamlingen af papiraffald. • At prioritere information om sorteringskravene 					
<i>Pap</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • At øge niveauet i indsamlingen af papaffald. • At prioritere information om indsamlingsordningerne og sorteringskravene 					
<i>Glas</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • At øge niveauet i indsamlingen af glas. • At prioritere løbende information om indsamlingsordningerne og sorteringskravene 					
<i>Plast</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • At indføre indsamling af plastflasker og –dunke sammen med papir: <ul style="list-style-type: none"> o At gennemføre pilotforsøg. o At udarbejde informationsmateriale og sorteringsvejledning. o At etablere ordning 					
<i>Jern og metal</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • At udarbejde informationsmateriale og sorteringsvejledning. 					

Husholdninger	2014	2015	2016	2017	2018
Bygge- og anlægsaffald					
<ul style="list-style-type: none"> Optimere udnyttelsen af ressourcerne ved håndteringen af bygge- og anlægsaffald, herunder: <ul style="list-style-type: none"> Fremme selektiv nedrivning Fortsætte med at indsamle gips til genanvendelse 					
Elektronikaffald					
<ul style="list-style-type: none"> Sikre udsortering af elektronikaffald fra dagrenovationen. Øge borgernes kendskab til ordningen via information. 					
Farligt affald					
<ul style="list-style-type: none"> Sikre udsortering af farligt affald fra dagrenovationen. Øge borgernes kendskab til ordningen via information. 					
Erhverv	2014	2015	2016	2017	2018
Farligt affald					
<ul style="list-style-type: none"> Kommunen vil gennem det kommunale tilsyn vejlede om at farligt affald skal håndteres adskilt fra virksomhedens øvrige affald. Sætte fokus på farlige stoffer fra bygge- og anlægsaffald, så det sikres at dette håndteres til særkilt behandling. 					
Tværgående	2014	2015	2016	2017	2018
Containerpladser					
<ul style="list-style-type: none"> At undersøge muligheder for yderligere udsortering af rene fraktioner til genanvendelse Særlig fokus på fraktionerne "deponi" og "småt brændbart" 					
Information, herunder vidensdeling					
<ul style="list-style-type: none"> Øge informationsindsatsen for at skabe det bedst mulige kendskab til de konkrete affaldsordninger. Kommunen vil i samarbejde med Bofa sætte fokus på at øge mængden af affald til genanvendelse og vil i den forbindelse iværksætte en indsats over for skoler, boligselskaber og husstande om genanvendelse Aktiviteterne i Affaldstårnet videreføres og udvikles. 					